

Energie Verslag Nederland 1994

Elektriciteitsproductie

<u>Eerste rookgas-ontzwavelingsinstallatie Polen in gebruik</u>	2
<u>Elektriciteitsplan 1994-2005 en aankondiging moratorium warmte/kracht</u>	2
<u>Elektriciteitstarieven en terugleververgoedingen 1995</u>	4
<u>Emissiedoelstellingen worden ruimschoots gehaald</u>	6
<u>Gezamenlijke visie op ontwikkeling van de elektriciteitsvoorziening</u>	6
<u>Koelwater te warm na tropische weken</u>	7
<u>Langdurige opslag van kolenreststoffen gaat niet door</u>	8
<u>Nieuw centraal productievermogen in 1994</u>	8
<u>Péchiney hoeft kosten verwerking afval Borssele niet te betalen</u>	8
<u>Studie naar samenwerking Hoogovens en Britse elektriciteitsproducent</u>	9
<u>Vergunningaanvraag kerncentrale Dodewaard</u>	9

Eerste rookgas-ontzwavelingsinstallatie Polen in gebruik

Sep besloot in het kader van het verzuringsconvenant met de Nederlandse overheid steun te bieden bij de vermindering van SO₂-emissies in Polen. In Belchatow in Polen staat een elektriciteitscentrale met 12 afzonderlijke productie-eenheden en een totaal vermogen van 4320 MW. De centrale stookt op bruinkool en de jaarlijkse SO₂-emissies bedragen circa 400.000 ton. Door toepassing van rookgasontzwaveling kan 90% van de SO₂-emissies verwijderd worden. Sep heeft financiële steun gegeven voor de plaatsing van vier rookgasontzwavelingsinstallaties bij de Belchatowcentrale. De eerste installatie wordt in oktober 1994 in bedrijf genomen.

Elektriciteitsplan 1994-2005 en aankondiging moratorium warmte/kracht

Elke twee jaar brengt de Sep een elektriciteitsplan uit met daarin opgenomen de besluitvorming over productievermogen, importen en hoogspanningsverbindingen over een periode van 10 jaar. De hoofdlijnen van het beleid van Sep zijn gebaseerd op de volgende vier uitgangspunten:

- energiebesparing en beperking van de invloed op het milieu;
- diversificatie en flexibiliteit van inzet energiedragers;
- betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening;
- zo laag mogelijke kosten.

Voor deze planperiode gaat de Sep uit van een groei van het BNP met 2% per jaar en een ten opzichte van het vorige plan iets lagere groei van het totale elektriciteitsverbruik, met 1,9% per jaar. Sep gaat er gezien de intensieve stimulering door overheid en distributiesector tot energiebesparing van uit dat het niveau van elektriciteitsbesparing aanmerkelijk hoger ligt dan bij een autonome ontwikkeling het geval zou zijn geweest. Daarnaast wordt onder andere rekening gehouden met ontwikkelingen van intensiteiten per sector, nieuwe toepassingen en gedragsaspecten. Op grond van bovenstaande zal in 2004 het benodigde centrale vermogen 15700 MW bedragen en de elektriciteitsvraag ruim 100 TWh. Voor het totaal opgestelde decentrale vermogen wordt een toename verwacht tot 5648 MW in 2004. De bijdrage van decentrale opwekking aan het voorzien in de landelijke elektriciteitsvraag zal in 2004 24% bedragen tegenover 16% in 1991. Voor windenergie geeft Sep een verwachting aan van 550 MW in 2000, de overheidsdoelstelling van 1000 MW in 2000 zou pas in 2004 worden bereikt.

Gezien de dreigende problemen door ontwikkelingen in het warmte/kracht-vermogen, stelt Sep in dit E-plan dat overleg tussen de productie- en distributiesector dringend gewenst is. In overleg zou een terughoudend en selectief beleid gevoerd moeten worden, waarbij die projecten worden gerealiseerd, die het meest bijdragen tot zowel energiebesparing als tot zo laag mogelijke kosten. Sep besluit in de huidige situatie dat alleen die warmte/kracht-projecten doorgang zullen vinden waar gezien de warmtelevering geen uitstel meer mogelijk is. Bovendien wordt waar mogelijk gekozen voor een gefaseerde uitvoering.

Het E-plan besluit uiteindelijk tot de volgende maatregelen en acties:

- De als warmte/kracht-eenheid gebouwde STEG te Diemen, 249 MW, zal vervoegd gereed zijn op 1 oktober 1995. De warmte/kracht-eenheid te Moerdijk met een vermogen van 339 MW zal vertraagd in bedrijf worden genomen op 1 januari 1997.
- De als warmte/kracht-eenheid te bouwen STEG van 250 MW bij Nijmegen zal pas 2 jaar later gereed zijn, op 1 juli 1999. De in voorbereiding zijnde STEG-eenheid op de Galileïstraat te Rotterdam zal een vermogen van 350 MW krijgen en op 1 juli 1998 gereed zijn. Een derde STEG op die plek kan voorlopig worden uitgesteld.
- De hoogovengaseenheid van 480 MW te Velsen uit het vorige plan vervalt. Er zal een met hoogovengas gestookte warmte/kracht-eenheid gebouwd worden, als een STEG met een vermogen van 145 MW. Verder zal zo spoedig mogelijk een STEG gebouwd worden te Den Haag, als warmte/kracht-eenheid van 100 MW. De eenheid zal gaan voorzien in de warmtebehoefte van de stadsverwarming in deze stad, ter vervanging van de afgelaste bouw van een afvalverbrandingsinstallatie, die anders deze warmte zou hebben geleverd.
- Te Geleen zal een warmte/kracht-centrale gebouwd worden op het terrein van DSM, waarbij de elektriciteitsproductie onafhankelijk van de warmtelevering kan worden geregeld. Gezien de situatie van vermogensoverschot is gekozen voor een gefaseerde uitvoering, de eerste fase betreft een eenheid van 230 MW.
- De voorbereidingsbesluiten ten aanzien van de warmteplaneenheden bij de centrales Lage Weide, Amer, Diemen en Galileï worden ingetrokken.
- Gezien het vermogensoverschot en de geringe ervaring die nog is opgedaan met de KV-STEG te Buggenum zal de voorgenomen KV-STEG te Borssele met drie jaren worden uitgesteld, tot 1 juli 2002.
- Ter beperking van het vermogensoverschot zal een zevental eenheden vervoegd buiten bedrijf worden gesteld. Het gaat om in totaal 1342 MW vermogen. De vervoegde buitenbedrijfstelling bedraagt één tot drie jaar en is soms afhankelijk van de gereedkoming van een transformator of koppelstation.
- De verbinding tussen Nederland en Noorwegen voor de levering van waterkrachtenergie door Statkraft, zal gereed zijn op 1 oktober 2001. Het gaat om een gelijkspanningsverbinding met een spanning van circa 450 kV en een transportcapaciteit van 600 MW. In Nederland zal de verbinding in het station Eemshaven worden gekoppeld aan het hoogspanningsnet.
- In Noord-Brabant en Limburg is vanwege een groeiend elektriciteitsverbruik een aantal besluiten genomen over het hoogspanningsnet. Bij Geertruidenberg zal een derde transformator vervoegd worden opgesteld, in Maasbracht is tijdelijk een vierde transformator geïnstalleerd en in Boxmeer wordt in 1997 een nieuw koppelstation in gebruik genomen.
- Vanwege het modificatieplan voor de kernenergiecentrale in Borssele besluit de Sep de buitenbedrijfstelling van deze centrale met 3 jaren uit te stellen, tot 1 januari 2007. Ook de gasturbine zal tot die datum dienst blijven doen.

Voor de nieuwe planjaren, 2002-2004, voorziet de Sep bij de huidige prognose en plannen dan nog een benodigd vermogen van 3200 MW. Een besluit over invulling van dit vermogen is in dit E-plan nog niet genomen. Voor een achttal centrales wordt wel het tijdstip van buitenbedrijfstelling voorlopig uitgesteld. Zo kan een nadere afweging en prioriteitsstelling plaatsvinden over nieuw warmte/kracht-vermogen vanaf 2002.

Op 10 februari kondigen Sep en EnergieNed gezamenlijk een bezinningsperiode af vanwege het dreigende overschot aan productievermogen. Tot 1 oktober 1994 zullen geen nieuwe verplichtingen meer worden aangegaan voor de bouw van productiecapaciteit, centraal of decentraal. Het initiatief wordt bekend als het moratorium op warmte/kracht.

De Stichting Natuur en Milieu (SNM) stuurt naar aanleiding van het E-plan een brief naar een aantal leden van de Tweede Kamer. SNM acht het uitgangspunt in het E-plan over een hogere economische groei en een daarmee samenhangende groei van de elektriciteitsvraag en de veronderstelling dat energiebesparing leidt tot een groei van de elektriciteitsvraag onjuist. De Sep zou een budget moeten reserveren om daar te investeren waar de kosten van elektriciteitsbesparing lager liggen dan de productie van een gelijke hoeveelheid elektriciteit. SNM mist ook een verkenning van de optie waarbij nieuw warmte/kracht-vermogen oud kolenvermogen en kernenergievermogen vervangt. SNM is samen met andere milieu-organisaties gekant tegen de verlengde bedrijfsduur van de centrale te Borssele en wijst tenslotte op de mogelijk negatieve effecten van hoogspanningsleidingen op de gezondheid.

De minister van EZ keurt op 11 juli 1994 het E-plan 1995-2004 goed. In november wordt door de nieuwe leden van de Tweede Kamer gediscussieerd over de verlengde bedrijfsduur van de kerncentrale Borssele. Dit leidt tot een herziene toetsing van het E-plan aan de Elektriciteitswet 1989. Besloten wordt de goedkeuring voor de verlengde bedrijfsduur in te trekken. De Sep ontvangt hiervoor financiële compensatie.

Elektriciteitstarieven en terugleververgoedingen 1995

Na overleg tussen energiedistributiebedrijven en elektriciteitsproducenten werd per 1 januari 1994 de structuur van het Landelijk Basis Tarief (LBT) aangepast. Dit LBT is het tarief waartegen de Sep na kostenpooling teruglevert aan de huidige vier centrale producenten van stroom. De aanpassing heeft verschillende redenen. Zo gaf de oude structuur te weinig inzicht in de kostenstructuur van elektriciteitsproductie in Sepverband. En verder was het gezien het diepe nachtdal gewenst een verschuiving te bewerkstelligen van het elektriciteitsverbruik van de dag naar de nacht. In het nieuwe LBT per 1994 wordt het grootste deel van de kosten, de vermogenscomponent, nog verrekend via de vier jaarlijkse pieken; een distributiebedrijf betaalt 237 gulden voor elke kW die tijdens deze pieken wordt afgenomen. Daarnaast geldt een opslagcomponent van gemiddeld 1,15 cent per kWh. De brandstofkosten worden verrekend per kWh, voor dag en nacht geldt een apart tarief. Voor het koppelnet gaat per 1994 een aparte vergoeding van kracht, er geldt een prijs van f 18,20 per gecontracteerde kW. Een beperkt deel van de kosten wordt dus niet langer per kW maar per kWh verrekend, dit om de aandacht van distributiebedrijven te verleggen van pieken in het verbruik naar het dagplateau, de periode waar het verbruik het hoogst is. Mede door de perikelen rond het warmte/kracht-vermogen doen Sep, EnergieNed en het overlegorgaan van de Productiesector OPS het voorstel tot nieuwe aanpassingen van het LBT voor 1995. Daartoe vindt uitvoerig overleg plaats met de verschillende partijen, waaronder ook de industriële grootverbruikers van energie. Het tarief voor de vaste productiekosten zal worden verhoogd, de structuur van dit tarief zal eveneens worden aangepast. Vanaf 1995 is het LBT opgebouwd uit vijf componenten:

- Productie: *f*220 per kW, berekend op basis van 4 verrekenmomenten per jaar, zo wordt het grootste deel van de vaste productiekosten gedekt;
- Opslag: gemiddeld 1,25 cent per kWh voor resterende deel vaste kosten;
- Transport: *f*20,80 per kW, berekend naar gecontracteerd vermogen, deze post is ter dekking van de kosten van het koppelnet van de Sep;
- OOM-gelden: *f*18 per kW, berekend naar historisch verbruik;
- Restcomponent: *f*6 per kW, berekend naar historisch verbruik.

De OOM-gelden staan voor de kosten van Onderzoek, Ontwikkeling en Milieu-maatregelen. Het gaat om een bedrag van 188 miljoen gulden per jaar. Naast deze vijf componenten betaalt een afnemer een bedrag voor de benodigde brandstof, het dagtarief hiervoor wordt 5,0 cent per kWh, het nachttarief wordt 4,7 cent per kWh.

Nieuw is dat per januari 1995 alle afname van centraal productievermogen door distributiebedrijven contractueel geregeld is. Wordt minder afgenomen, dan moet toch voor de niet-afgenomen elektriciteit betaald worden. Wel is voorzien in een oplopende korting. Voor de kW die bovenop de afgesproken hoeveelheid elektriciteit worden afgenomen geldt een hoger tarief.

Jaarlijks dient EnergieNed conform de Elektriciteitswet te onderhandelen met organisaties van zelfopwekkers over de Standaardregeling Terugleveringen. Deze vergoeding moet gebaseerd zijn op de gemiddeld door de distributiebedrijven bespaarde kosten. Door de aanpassing van het LBT voor 1995 zouden ook de terugleververgoedingen moeten worden aangepast. Inhoud geven aan het begrip bespaarde kosten is gezien de situatie van vermogensoverschot steeds moeilijker. Bovendien is er sprake van een vicieuze cirkel. Doordat de terugleververgoeding is gerelateerd aan het LBT, betekent een verhoging van het LBT een verhoogde terugleververgoeding. Dit leidt ertoe dat meer elektriciteit wordt teruggeleverd, waardoor de kosten van het centrale vermogen toenemen, waardoor het LBT weer toeneemt. EnergieNed en de zelfopwekkers van elektriciteit (vooral industrie) komen uiteindelijk tot overeenstemming: voor 1995 zal dezelfde regeling gelden als in 1994. Na een studie over de uitspaarbare kosten van elektriciteit zal in 1996 een nieuwe toenemen, waardoor het LBT weer toeneemt. EnergieNed en de zelfopwekkers van elektriciteit (vooral industrie) komen uiteindelijk tot overeenstemming: voor 1995 zal dezelfde regeling gelden als in 1994. Na een studie over de uitspaarbare kosten van elektriciteit zal in 1996 een nieuwe regeling gaan gelden voor meerdere jaren. De minister keurt de elektriciteitstarieven en het LBT in december goed.

De vier productiebedrijven mogen op het LBT een regionale toeslag leggen om hun deel van de vaste kosten, dat nog niet wordt verrekend door Sep te dekken. Deze regionale toeslag op het LBT zal in 1995 niet hoger mogen zijn dan *f*13,75 per kW, in 1994 was dit nog *f*12,50. De regionale toeslag en het LBT vormen samen het Regionaal BasisTarief, het RBT. Distributiebedrijven kopen stroom in bij de productiebedrijven tegen dit RBT. Vervolgens stelt EnergieNed de maximum eindverbruikerstarieven vast, op basis van het RBT en de kosten van distributie en aflevering. Een voorstel ingediend door EnergieNed ten aanzien van deze maximumtarieven voor eindgebruikers van elektriciteit wordt door de minister van EZ op 30 november goedgekeurd.

Emissiedoelstellingen worden ruimschoots gehaald

Eind december 1994 stuurt de minister van VROM, mevrouw de Boer, een brief naar de Tweede Kamer. Daarin wordt gemeld dat uit een eerste evaluatie blijkt dat de uitvoering van het Sep-convenant goed verloopt. De emissiereductiedoelstelling voor SO₂ voor 2000 wordt in 1994 al bereikt, 18 miljoen kg. De vermindering van de NO_x-emissies ligt op schema, zowel de doelstelling voor 1994 (55 miljoen kg) als die voor 2000 (35 miljoen kg) zal naar verwachting worden bereikt. Ten opzichte van 1980 zijn binnen de elektriciteitsproductiesector in 1993 reductiepercentages gehaald van ruim 85% voor SO₂ en 30% voor NO_x. In 1995 zal overleg starten tussen de overheid en de sector over de in het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening en het NMP2 opgenomen taakstellingen voor deze sector: minimaal 90% reductie voor SO₂ en 80% voor NO_x in het jaar 2010 ten opzichte van 1980.

Gezamenlijke visie op ontwikkeling van de elektriciteitsvoorziening

Op 9 september verschijnt een rapport met de titel: Gezamenlijke visie van Energie-Ned, Overlegorgaan Productiesector (OPS) en Sep op de ontwikkeling van de elektriciteitsvoorziening in Nederland. Het betreft een advies van de elektriciteitsproductie- en distributiesector aan de minister van EZ. De 'Gezamenlijke visie' bouwt voort op de stukken 'Gezamenlijkheid in eigenheid' en 'Horizon 2000' van de sector, toen nog inclusief Gasunie, die in 1993 werden gepresenteerd. Twee aspecten staan centraal. Op korte termijn dient de ontwikkeling van decentraal en centraal vermogen beter afgestemd te worden, omdat de toename van warmte/kracht-vermogen tot overcapaciteit dreigt te leiden. Op langere termijn speelt de vraag hoe de sector moet reageren op de toekomstige liberalisering en internationalisering van de energiesector. In de gezamenlijke visie komen de partijen tot één uitgangspunt voor de elektriciteitsvoorziening: 'deze moet zich richten op de levering van de benodigde elektriciteit tegen zo laag mogelijke kosten voor de klant, daarbij rekening houdend met maatschappelijke randvoorwaarden, zoals betrouwbaarheid van de voorziening, brandstoffenbeleid en de beïnvloeding van het milieu'.

Het bureau McKinsey ondersteunde de sector in het denkproces. In haar rapport 'het verzekeren van een passende elektriciteitsvoorziening voor de toekomst' constateert McKinsey dat de Nederlandse elektriciteitsprijzen relatief laag zijn. Dit ligt naast lage brandstofkosten ook aan de efficiënte bedrijfsvoering, optimalisering van de opwekking en de benutte schaalvoordelen in de distributie. Het bureau geeft niettemin een aantal mogelijkheden voor verbetering in de productie en distributie. Echter, ook wordt gewezen op het risico van verslechtering van het huidige kostenniveau bij de realisering hiervan. De sector gaat in haar visie uit van het 'samengesteld marktmodel', omdat zij verwacht dat de na te streven integratie van enerzijds meer kostenprikkels en marktwerking en anderzijds het behoud en de uitbreiding van schaalvoordelen met dit model bereikt kan worden. Voor de lange termijn wordt een achttal hoofdlijnen geformuleerd:

- Geleidelijk meer vrijheid voor de verschillende groepen klanten om te kiezen tussen de verschillende aanbieders van elektriciteit;
- Toegang tot de elektriciteitsnetten voor alle leveranciers en afnemers;
- Een scheiding van de leverings- en netbeheersfunctie in de distributie;

- Toestaan van directe contractrelaties tussen partijen in de sector, dit om concurrentiemogelijkheden maximaal te benutten en partijen voldoende prikkels te geven om optimaal te presteren;
- Instelling van een gezamenlijke stroomhandelaar, om zo schaalvoordelen te kunnen behouden en te kunnen uitbreiden; activiteiten van de stroomhandelaar bieden voordelen aan de betrokken partijen en de klanten;
- Gezamenlijke uitvoering van taken als inkoop van brandstoffen, im- en export elektriciteit en economische optimalisatie van de inzet van productie-eenheden;
- Samenvoeging van functies die elkaar versterken zoals transport en technische regeling, en scheiding van dit soort functies van andere functies, zoals productie en levering, welke in concurrentie worden uitgeoefend;
- Verschuiving van de rol van de rijksoverheid van regulerend naar meer toezichthoudend en voorwaardenscheppend, ten aanzien van milieubeleid, brandstoffenbeleid, fysieke infrastructuur en de bescherming van 'gebonden' afnemers.

De weg naar een nieuw stelsel voor de elektriciteitsvoorziening, waarin deze hoofdlijnen zijn verwerkt, moet naar de mening van de sector voorzichtig, zorgvuldig en stapsgewijs worden bewandeld. De sector acht een wijziging van de Elektriciteitswet 1989, die in 1995 wordt geëvalueerd, niet nodig. Wel zal een eerste stap gezet worden richting een nieuw stelsel, met de gewijzigde tariefstructuur per 1 januari 1995. Na 1995 zal de sector de visie verder uitwerken, waarbij de uitkomsten van de herziening van de Elektriciteitswet worden meegenomen.

In een eerste reactie op de gemeenschappelijke visie van de sector stellen de Vereniging Krachtwerktuigen en SIGE het te betreuren dat alleen binnen de sector overleg is gevoerd over de organisatie van de elektriciteitssector, betrokkenheid van de industrie was op zijn plaats geweest. Het uitgangspunt van de sector en de meeste hoofdlijnen voor de lange termijn worden door de twee organisaties onderschreven. Echter, met de introductie van een gezamenlijke stroomhandelaar hebben Vereniging Krachtwerktuigen en SIGE moeite, naar hun mening is er geen behoefte aan een geïstitutionaliseerde stroomhandelaar. Verder is het voor de industrie onverteerbaar dat de hoofdlijnen uit de visie voor de korte termijn resulteren in een ontmoedigingsbeleid van warmte/kracht. In 1995 zal een gezamenlijke uitgebreidere notitie verschijnen.

Koelwater te warm na tropische weken

Door de aanhoudende warmte gedurende de zomermaanden stijgt de temperatuur van het oppervlaktewater sterk. De zomer brengt de elektriciteitsproducenten voor het eerst in problemen, omdat het koelwater dat deze bedrijven lozen niet warmer mag zijn dan dertig graden. Deze wettelijke norm is ingesteld ter bescherming van de flora en fauna in het water. De Amer-centrale en de Clauscentrale beschikken over een koeltoren en worden volop ingezet, andere centrales draaien iets minder. In juli en augustus wordt een maximum aan elektriciteit geïmporteerd, beide maanden rond 1050 GWh. Met industriële grootverbruikers wordt overlegd over een tijdelijke vermindering van het verbruik. Begin augustus doen Sep en EnergieNed daarnaast een oproep aan de bevolking om overdag minder elektriciteit te gebruiken. Deze oproep heeft echter weinig resultaat.

Langdurige opslag van kolenreststoffen gaat niet door

Kolenreststoffen komen na de verbranding van steenkool vrij in de vorm van vliegas en bodemas. Deze stoffen worden tot nu toe hergebruikt bij de productie van onder andere kunstgrind, asfalt en beton, in de cementindustrie en in de gipskartonindustrie. Voor de korte en middellange termijn verwacht de Sep een gunstige afzetmarkt voor de kolenreststoffen. Toch werd in 1987 door de elektriciteitssector de Stuurgroep Langdurige Opslag Kolenreststoffen (LOKO) opgericht. Gezien het belang van de zekerstelling van de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening werd voldoende opslagcapaciteit voor kolenreststoffen noodzakelijk geacht. De stuurgroep heeft onderzoek gedaan naar mogelijke locaties voor opslag van de kolenreststoffen. Verschillende locaties komen in aanmerking, waaronder Harlingen, de Eemsmond in Groningen en Nieuw Vossemeer/Steenbergen in Noord-Brabant. Echter, men stuit op lokaal verzet, niet iedere gemeente is blij met de opslagfaciliteit voor stoffen die mogelijk schadelijk zijn voor het milieu.

Uiteindelijk besluit Sep in 1994 af te zien van de bouw van een opslagplaats voor kolenreststoffen of bouwstoffen, zoals deze tegenwoordig aangeduid worden. Er wordt een contract gesloten met een bouwbedrijf, dat de stoffen zal afnemen.

Nieuw centraal productievermogen in 1994

De nieuwe centrale op de locatie Geertruidenberg, de Amer 9, werd halverwege 1993 al aangesloten op het landelijke elektriciteitsnet. Het betreft een warmte/krachtcentrale met een elektrisch vermogen van 600 MW, die zowel op steenkool als op gas gestookt kan worden. Op 16 maart 1994 wordt de centrale officieel geopend. Eenheid 8 van de Hemwegcentrale gaat begin 1994 op het net. Het betreft een centrale met een vermogen van 600 MW met als hoofdbrandstof steenkool. Op 15 april wordt de kolenvergassingsinstallatie voor elektriciteitsopwekking te Buggenum officieel in gebruik genomen. Het betreft een demonstratieproject.

Péchiney hoeft kosten verwerking afval Borssele niet te betalen

Al een aantal jaren doet zich een geschil voor tussen het bedrijf Péchiney en Delta Nutsbedrijven over de betaling van de verwerkingskosten van het radioactief afval. Péchiney neemt elektriciteit af van de kerncentrale te Borssele. Een onafhankelijke arbitragecommissie concludeert in juni dat deze aluminiumsmelter niet alle kosten van het verwerken van radioactief afval hoeft te betalen. De kosten komen voor rekening van alle stroomverbruikers binnen Nederland. De beslissing leidt tot een verhoging van de brandstofcomponent van het Landelijk Basistarief in het vierde kwartaal met 0,4 cent per kWh, waarvan 0,2 cent specifiek is toe te schrijven aan de verwerkingskosten van radioactief afval. Dit leidt tot vragen aan de minister van EZ. In zijn antwoord wordt gesteld dat vrijwel alle productiekosten van de openbare elektriciteitsvoorziening op landelijke schaal worden verrekend. Er is geen reden om onderscheid te maken tussen de kosten voor het verwerken van radioactief afval en de kosten ter beperking van de verzurende emissies. De kosten van de uitkomst van de arbitrage moeten door alle stroomverbruikers gedragen worden. Een tijdelijke verhoging van de brandstofcomponent van het LBT is dan ook onontkoombaar, aldus EZ. De verhoging zal tot en met het derde kwartaal 1995 blijven gelden. Overigens zal het contract tussen Péchiney en Delta Nutsbedrijven in 1996 moeten worden vernieuwd.

Studie naar samenwerking Hoogovens en Britse elektriciteitsproducent

In september start de Hoogovens Groep samen met National Power, een belangrijke Britse elektriciteitsproducent, een onderzoek naar mogelijkheden voor de bouw van een goedkope eigen centrale. Hoogovens neemt nu 6% van het Nederlandse elektriciteitsverbruik voor haar rekening. Het onderzoek zou zich richten op de bouw van een elektriciteitscentrale van 1.000 MW, die mogelijk aan het eind van deze eeuw wordt gebouwd. Het initiatief is weliswaar nog in de studiefase, maar toont de opnieuw de sterk veranderende omgeving, waarbinnen de energiesector opereert.

Vergunningaanvraag kerncentrale Dodewaard

De vergunning op grond van de Kernenergiewet voor de kerncentrale te Dodewaard werd door de Raad van State in 1992 nietig verklaard in een procedure die door Stichting Natuur en Milieu was aangespannen. De overheid gaf in maart 1993 een gedoogschikking af waardoor de centrale toch in bedrijf gehouden kon worden. Bepaald werd dat vóór 1 januari 1995 door de NV Gemeenschappelijke Kernenergiecentrale Nederland (GKN) een nieuwe vergunningaanvraag ingediend zou moeten worden bij de overheid, vergezeld van een Milieu Effect Rapport (MER).

Op grond van een verplichte evaluatie, ieder decennium, van de nucleaire veiligheid en de stralenbescherming besluit GKN naast de al aangebrachte en gedoogde wijzigingen tot een extra aantal wijzigingen. Deze liggen bijvoorbeeld op het vlak van nood- en nakoeling van de reactorkern, noodstroomvoorziening, zuivering van het huishoudelijk afvalwater, aanpassing van ventilatiesystemen en extra beveiliging van de reactorkamer. In juli 1994 wordt een hernieuwde vergunningaanvraag ingediend bij de overheid, begeleid met een veiligheidsrapport, een probabilistische veiligheidsanalyse en een MER.

In het MER wordt met behulp van risicoanalyses gekeken naar de bestaande en toekomstige situatie van het milieu in en rond de centrale en wordt een vergelijking gemaakt van de milieugevolgen van de voorgenomen wijzigingen en van een aantal alternatieven. GKN concludeert op basis van het MER onder andere dat de veiligheid door de gedoogde wijzigingen is verbeterd, dat de centrale in de huidige en toekomstige situatie voldoet aan de normen voor het groepsrisico en de normen van het IAEA, en dat er geen reële alternatieven zijn die resulteren in lagere radio-actieve emissies of lagere veiligheidsrisico's voor de omgeving.

Na de bekendmaking van de aanvraag door GKN laten verschillende landelijke en regionale milieu-organisaties in een gezamenlijke reactie aan de minister van EZ weten dat naar hun mening het MER voor de Dodewaard-centrale ernstig tekort schiet. Belangrijke omissie is het feit dat het sluiten van de centrale niet als serieus alternatief is bestudeerd. In de risicoanalyse worden bovendien de gevolgen en gezondheidseffecten van een ernstig ongeval onvoldoende meegenomen. Verder biedt de MER geen oplossing voor het radioactief afval en is naar de mening van de milieuorganisaties de informatie over de opslag van bestraalde splijtstofstaven onvoldoende.

GKN verwacht dat bij het tijdig verkrijgen van de vergunningen, eind februari 1995, de wijzigingen bij de centrale de gevolgen en gezondheidseffecten van een ernstig

ongeval onvoldoende meegenomen. Verder biedt de MER geen oplossing voor het radioactief afval en is naar de mening van de milieuorganisaties de informatie over de opslag van bestraalde splijtstofstaven onvoldoende.

GKN verwacht dat bij het tijdig verkrijgen van de vergunningen, eind februari 1995, de wijzigingen bij de centrale in 1997 gereed kunnen zijn.